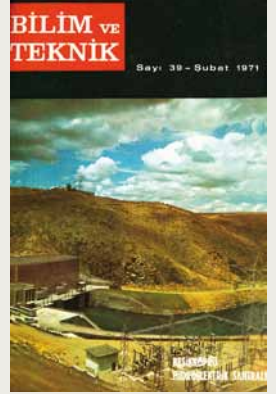

Şubat 1971

Bilim ve Teknik'in 40 yıl önceki sayısı olan Şubat 1971'de yer alan başlıkların bazıları şöyle: *Dünyada ve Bizde Elektrik Enerjisi, Keban Barajı, Bir Türk Bilimadamı Tanıtıyoruz: Dr. Temel Çakaloz, Ay'la İlgili Umulmayan 5 Buluş, Luna 16, Pastör'ün Bıraktığı Büyük Miras, Yapıştırıcı Maddeler, Mekanik İnekten Alınan Süt, Ay Arabası için Dev bir Adım, T. B. T. A. K. Burs Programları, Refleks Fotoğraf Makinesi, Harika Bir Sayı: 9*

Derginin Şubat 1971 sayısında Keban Barajı kapak konusu olarak seçilmiş ve bu konuya geniş yer ayrılmış. Bu ayki köşemizde yine 40 yıl önceki dergide geniş yer ayrılan "Ay'la İlgili Umulmayan 5 Buluş" başlıklı yazıdan bazı bölümleri derledik.

Ay'la İlgili Umulmayan 5 Buluş

Apollo 11, 12 ve 13 yolculuklarını izleyen ay'lar içinde yapılan araştırmalar çeşitli soruların ortaya atılmasına sebep olmuştur. Tanınmış Amerikan dergisi Science Digest, Houston Uzay Merkezi'nin araştırmacılarıyla görüşmüş ve onlardan birçok yeni bilgiler toplamayı başarmıştır.

İlk bitkisel incelemeler Ay toprağının bitkilere zararlı bir etkisi olup olmadığını anlamak için yapıldı. Tohumların ekildiği toprağa Ay toprağının biraz serpiliverince daha büyük ve daha yeşil bitkiler elde edildiği hayretle görüldü. Hücreler

daha büyük oluyordu ve Ay toprağı ile beslenen bitkiler yeryüzünde en iyi gübrelenmiş toprakta özel olarak yetiştirilenlerden bile daha kuvvetli ve büyük oluyorlardı.

Laboratuvarın baş botanik uzmanı Dr. Walkingshow'a göre Ay toprağı ile gübrelenen bitkilerin böyle mükemmel bir şekilde gelişmesinin nedeni Ay'da atmosferin bulunmamasıdır. Oksijeni olmayan bir çevrede oluşmuş olan Ay toprağı oksijenden arınmış durumdadır. Bu niteliği yeryüzünün toprağında taklit etmeye imkan yoktur. Ay toprağının bu oksijenden arınmış durumunun bitki tarafından oluşturulan büyümeyi sınırlayıcı hormonların etkisini kaldırmış olması ihtimali vardır. Bu sınırlama ortadan kalkınca bitki de büyük, tıpkı "Alice Harikalar Diyarında" gibi.

Apollo karantina deneylerinden alınan ikinci beklenmedik sonuç mikrobiyolojiktir. Apollo 11'in getirdiği toprağın bulunduğu tüpten alınan bir parça üzerine konulan Dünya bakterilerinden üç türü ölmüştür. Mikrobiyoloji uzmanı Dr. G. Taylor, üç bakteri türü *Pseudomonas aeruginosa*, *Azobakter vinelandii* ve *Staphylococcus aureus*, Apollo 11'in getirdiği alt toprağın bulunduğu tüpten alınan malzemeyi kapsayan sıvı kültürleri içine konulduktan sonra 20 saat içinde ölmüşlerdir demiştir. Aynı bakteri türleri aynı şekilde Apollo 11 ve Apollo 12'nin getirdiği alt tabakalara ait toprakla temas getirildikleri zaman bir şey olmuyor ve yaşamaya devam ediyorlardı. Mikrobiyologlar artık durumu bildiklerine göre mesele bu ölümün sebeplerini meydana çıkarmaya kalyordu. Bu husustaki çalışmalar hala devam etmektedir.

İnsanoğlu uzaya ilk adım atma cesaretini gösterince birçok bilgin kötü sonuçlardan bahsetmişti. Bunlardan çok azı doğru çıktı. Fakat hala anlaşılmayan ikinci trend astronotların her yolculukta ağırlıklarından bir miktar kaybetmeleridir. Tipik olarak bu 2,5 ila 5 kg kadardır. Dr. Fisher'e göre bu vücudun kendini ağırlıksızlığa uydurmasından ileri gelebilir, fakat bu durumdan herhangi bir problem meydana gelmiş değildir. Doktorlar ağırlık kaybının elektrolit denge problemlerinden ileri gelmesinden şüphelenmektedirler. Bu problemi çözme görevini ayrı bir laboratuvar üzerine almıştır.

Astronotlar tarafından toplanan torbalara taş Dünya'ya erişmeden çok önce bütün dünya laboratuvarları bu taşları incelemek için bir sürü plan hazırladı. Taşlar gelince parçalara bölündüler, kesildiler, kontrol edildiler, delindiler, zımparalandılar ve onlardan her türlü bilgiyi meydana çıkarabilecek her cins alet ve yöntemle denendiler. İlk raporlar pek yavandı, onlarla taşların içindeki mineraller ve 3,3 ila 3,5 milyar yıl arasında yaşları tespit edilebilmişti. Bununla beraber özel bir taş bulundu. Yaşı 4,6 milyar yıldır. Bilginlere göre bu Güneş Sistemi'nin başında meydana gelmişti.

Bu taş Ay'ın Fırtınalar Denizi'nden alınmış ve bir milyar yıl daha genç taşlarla beraber aynı do layda bulunmuştu. Daha önceki buluşlar birçok bilginin Ay'ın Güneş Sistemi'nin öteki üyeleriyle beraber oluşmuş olduğuna ikna etmişti, ki bu da 4,5 milyar yıl önceydi. Aynı zamanda 3,5 milyar yıl önce oldukça kısa bir devrede Ay'ın yüzeyindeki lavların aktığı da anlaşılmaktadır. Aynı çevrede 3,5 ve 4,6 milyar yaşındaki taşların bulunması birçok bilginin daha önceden tahmin ettiği gibi, 3,5 milyar yaşındaki lavlar 4,5 milyar yıllık Ay'ın yüzeyini ince bir katmanla örtmüştür.

de edilen ürünün tamamı büyüklüğü bir kaç mikrometre kadar (dörtmilye ve zırın) mikroskopla gözlemlenir. Bu ürünün bir kısmı bu türde bulunur. Bu nedenle H. numara. ürünün sağ tarafta olan kısmını daha detaylı göstermektedir.

KONKRETE İŞLEMLERİN GİZLİ VE DÜŞÜNÜLENDİRİLMİŞİ

Konkretin çevresinde bulunan alanın, bir alandan yapıldığı kalınlaşmış pilon halinde artırıncasına sebebiyet vermektedir.

Bütün diğerleri: kalınlaşmış sıcağı, çevrenin parça büyüklüğü, kalınlaşmış sırası ve gaz kalınlaşması olarak, nedir ediliyor. Bununla birlikte kalınlaşmış sırası ve çevrenin parça büyüklüğünün etkisi azaltılmasına katkı sağlanmaktadır.

[Şif] (başlık) unlu ile yapılan deneylerden sonuçları % 95,5'in 75 dakikada bir kalınlaş

yon sırası ile gösteriliyor anlayışmaktadır. Maddeyi yakıt yükünü artırmak amacıyla kullanılır. Bu türde meydana gelir. Ancak bu türde meydana gelir. Ancak bu türde meydana gelir.

Çevreler bitkisel alandan yapıldığı kalınlaşmış sırası ve çevrenin parça büyüklüğünün etkisi azaltılmasına katkı sağlanmaktadır.

Kalınlaşmış kalınlaşmış (B.D.) değeri % 95,5'in 75 dakikada bir kalınlaş

Bu madde, kalınlaşmış sırası ve çevrenin parça büyüklüğünün etkisi azaltılmasına katkı sağlanmaktadır.

Fakat Houston merkezindeki araştırmacılar için asıl önemli olan bu türde meydana gelir. Ancak bu türde meydana gelir.

Astronotların üslerinde herhangi zararlı bir etki görülmedi. Kararın bu türde meydana gelir. Ancak bu türde meydana gelir.

Astronotların üslerinde herhangi zararlı bir etki görülmedi. Kararın bu türde meydana gelir. Ancak bu türde meydana gelir.

Astronotların üslerinde herhangi zararlı bir etki görülmedi. Kararın bu türde meydana gelir. Ancak bu türde meydana gelir.

Astronotların üslerinde herhangi zararlı bir etki görülmedi. Kararın bu türde meydana gelir. Ancak bu türde meydana gelir.

Astronotların üslerinde herhangi zararlı bir etki görülmedi. Kararın bu türde meydana gelir. Ancak bu türde meydana gelir.

Astronotların üslerinde herhangi zararlı bir etki görülmedi. Kararın bu türde meydana gelir. Ancak bu türde meydana gelir.

Ay'la İlgili Umulmayan 5 Yeni Buluş

Ay'ın yeşil selam, meydan ve burç, top rakarı bir orta kaçığı Ay toprağına göndürüldü. Fakat daha sık, daha dolu, daha yeşil ve daha büyük oluyordu? Ancak Ay'ın getirdiği bu toprağın bir parçasına bırakılan bitkiler neden sebze bir sürü artırdığını düşünürdük? Akabe üsünde varlık gönen astronotlar neden her safasında 5 kilo kadar zayıflamışlardı? Ay'da bulunan 13 sayılı dizi tas güneyin teminimize gereken aynı yeşil midir?

Apollo 11, 12 ve 13 yolculuklarını izleyen ay'lar içinde yapılan araştırmalar çeşitli soruların ortaya atılmasına sebep olmuştur. Tanınmış Amerikan dergisi Science Digest, Houston Uzay Merkezi'nin araştırmacılarıyla görüşmüş ve onlardan birçok yeni bilgiler toplamayı başarmıştır. Ay yolculuklarından elde edilen bilgiler birçok bitkiler ve insanlar halinde meydana gelmektedir. Hatta bazıları onlara cevap vererek yer de daha çok soruların sorulmasına sebep olmuştur.

Dünyamızın dört bir tarafında Ay'ın